

Statsminister Per Bortens hilsen til
LO-kongressen søndag 18. mai 1969 kl. 11.00.

Herr formann, ærede kongress-deltakere og
gjester,

La meg først takke for innbydelsen til åpningen. Jeg er glad for at jeg personlig fikk høve til å bære fram Regjeringens hilsen til Landsorganisasjonen ved dens høyeste organ, Kongressen - og til å ønske hjertelig til lykke med 70-årsjubileet.

Organisasjonene er viktige ledd i den demokratiske styringsprosessen i dagens samfunn. Den enkelte yrkesutøver har liten mulighet til å ivareta sine interesser alene. Ved siden av de konstitusjonelle myndigheter - er det i våre dager organisasjonene som regulerer balanseforholdet mellom de enkelte interessegrupper i folket. Forutsetningen for at denne ordning skal falle naturlig inn i det demokratiske mønster som vi er tilhengere av, er at organisasjonene selv er bygget opp etter demokratiske prinsipper, og at de lar seg lede av dem i sitt indre liv. Først da er de folkebevegelser i beste forstand.

Fagbevegelsen har vært en viktig faktor i den sosiale demokratiseringsprosessen i vårt land i det siste århundre. Det er naturlig å fremheve dette ved åpningen av den Kongress som markerer Landsorganisasjonens 70-årsjubileum.

LO er en av hovedpillarene i vårt organisasjons-samfunn. Selv om motparten er arbeidsgiverne, får de avtaler som inngås, konsekvenser for hele vårt fellesskap. Derfor er det av største betydning at det er til stede et tillitsfullt kontaktforhold mellom LO og Storting og regjering.

Jeg tror alle har grunn til å være tilfreds med den sterke stilling som LO har som ledende samordningsorgan innen fagbevegelsen. Ikke alle land har den fordel som følger av å ha en ansvarsbevisst samlende fagbevegelse med nødvendig autoritet til å medvirke

til stabile forhold i arbeidslivet i avtaleperiodene. Verdien av dette kan neppe overvurderes.

Vi har i de senere år fått såkalte samordnede inntektsoppgjør. Jeg vet det kan være delte meninger om dette i forbundene, men fra samfunnsmessig synspunkt må denne oppgjørsformen betraktes som en landevinning - og må sies å bygge på en erkjennelse av den gjensidige avhengighet mellom alle grupper i det økonomiske liv.

I går satt jeg og leste protokollen fra Kongressen i 1965. Den forteller om hvilke spørsmål som er i forgrunnen i dagens debatt. Skal man snakke om en undertone gjennom det hele, så er det bestrebelsene på å sikre arbeidstakerne øket mulighet til å rå over sin egen skjebne. For så vidt ingen uaktuell parallell på Grunnlovsdagen - som gav oss som folk den samme retten.

Leste man flere protokoller - ville man finne at vesentlige ting har vært diskutert - til og med hvilket samfunnssystem var å foretrekke. Dette vil frie folk sikkert fortsette å diskutere til alle tider !

I Norge har vi det vi kaller blandet økonomi, dvs. verken statlig eller privat i reneste forstand. Og vi har nådd ganske bra resultater på dette grunnlag. Poenget er vel å la den enkeltes idéskapende krefter komme til sin rett. Men systemet trenger korrektiv, bl.a. gjennom reell trustkontroll - en aktiv sosiallovgivning - og tror jeg - vakthold mot for stor dominans fra gigantkonsernene som vokser fram, i stadig økende grad i verden i dag. En sterk fagbevegelse skal sikre arbeidstakerne deres rettmessige del av produksjonsresultatet.

Det vil alltid reise seg nye problemer under marsjen. Utdanningssamfunnet synes å ha krefter i seg til å skape det motsatte av mere like kår, tendensen forsterkes av at fagene har ulik økonomisk bæreevne. Disse tendensene kaller på årvåkenhet både fra myndighetene og fra organisasjonene.

Men den materielle velferd, er ikke alt. I ethvert menneske er nedlagt en trang til som åndsskapning å ville rå over sin egen utvikling og skjebne. Dette har ført til debatten om utvidelse av medbestemmelsesretten til stadig flere felter, bl.a. bedriftslivet. Det er etter min mening en riktig og verdifull tanke. Også på dette området kan det bli nødvendig med supplerende lovgivning, men forutsetningene må være til stede dersom vi skal evne å lage lover som fremmer hensikten. Også denne sak må finne sin løsning gjennom en kontinuerlig prosess, akkurat på samme måten som medbestemmelsesretten på andre områder i vårt samfunns- liv er vokset fram.

Fagbevegelsen har sitt utspring i en dyp og sterk solidaritetsfølelse. Den har vært livsnerven i dens utvikling. Fra den enkle samfølelse mellom kameratene på en arbeidsplass utvidet den seg til samhold mellom stadig større grupper, og i dag er vi håper jeg, på vei mot en fellesskapsfølelse av enda videre omfang i takt med evnen til å bygge ut vårt samfunn i demokratisk lei.

Kongressen går nå til sitt viktige og ansvarsfulle arbeid. På Regjeringens vegne hilser jeg alle kongressdeltakerne. Jeg håper og tror at de vedtak dere kommer til å gjøre, vil bli til gagn ikke bare for Landsorganisasjonens medlemmer, men for hele det norske samfunn.